

Revisoreksamen 2015

Modul B

Alle hjælpemidler kan medbringes til prøven bortset fra:

- disketter, brændbare cd-rommer, egne usb-stik, eksterne harddisks og andre elektroniske lagringsmedier
- mobiltelefoner
- andet elektronisk kommunikationsudstyr

Kommunikation mellem kandidaterne er ikke tilladt, ligesom trådløs kommunikation på computer og adgang til internet skal holdes slukket under eksamen.

Karaktergivningen baseres på en helhedsbedømmelse af kandidatens besvarelse.
Ved bedømmelsen vil de angivne spørgsmål blive tillagt følgende vejledende vægt:

Opgave 1	35%
Opgave 2	25%
Opgave 3	40%
	<hr/>
	100%

Software A/S har været etableret på det danske marked i godt 5 år. Selskabet udvikler og sælger software til konsulentbranchen primært inden for ressourcestyring. Selskabet har i de første år af dets levetid haft væsentlige underskud, men forventer at præsentere et mindre overskud i indeværende regnskabsår. Ledelsen i Software A/S har positive forventninger til fremtiden og de fremtidige resultater, fordi de har udviklet en række forskellige softwareprodukter, som sælges til forskellige kunder.

Selskabets seneste hoved- og nøgletal samt forventninger til fremtidige resultater fremgår af bilag 1. Software A/S aflægger årsrapport efter årsregnskabsloven og har et regnskabsår, der løber fra den 1. juli til 30 juni.

Software A/S har en forretningsmodel, der er baseret på stor gennemsigthed og tilbagevendende opgaver for en række faste kunder, som skaber tætte og langvarige kunderelationer. Salget af softwarelicenser er hjørnestenen hos Software A/S, og de fleste af de indtægtsskabende transaktioner udspringer fra salg af software, som selskabet har udviklet og selv ejer rettighederne til. Software A/S har derfor licensindtægter fra kundernes brug af selskabets software. I forbindelse med salg af licenser modtager Software A/S ofte større betalinger fra kunderne i forbindelse med indgåelse af kontrakterne, hvilket påvirker likviditeten væsentligt. I perioder med få licenssalg har Software A/S til tider oplevet likviditetsproblemer, som dog hidtil altid er blevet løst.

Der er både tale om licensaftaler med nye kunder, men også om forlængelse af licensperioden for eksisterende kunder. I forbindelse med salget af licenser til nye kunder indgås ofte også kontrakt om levering af en række konsulentydelse, hvor softwaren tilpasses kundens specifikke behov, og der foretages implementering af softwaren hos kunden. Samtidig indgås aftaler med både eksisterende og nye kunder om support af software og fremtidig vedligeholdelse eller opgradering af softwaren. Hvis kunderne køber flere ydelser hos Software A/S, forhandles ved indgåelsen af mange kontrakter en samlet rabat i forhold til prisen på hver enkelt af ydelserne.

Opgave 1

Software A/S har i januar 2015 indgået den største kontrakt i selskabets historie. Selskabets CFO, Kurt Karlsen, har derfor i forbindelse med årsafslutningen 2014/15 fremsendt kontrakten til dig som selskabets revisor, og har anmodet dig om at redegøre for den regnskabsmæssige behandling af kontrakten. Kunden er en børsnoteret virksomhed, der har købt 200 brugerlicenser til softwaren. Kontrakten indeholder nedenstående delelementer:

- 200 tidsubegrænsede brugerlicenser
- Tilpasning af softwaren, således den kan anvendes til kundens specifikke behov
- Installation af softwaren på kundens servere
- Hotline-support 24-7, hvor kundens brugere kan ringe til selskabets hotline
- Opgraderinger af softwaren, når der er behov herfor
- Uddannelse af 200 brugere i anvendelse af softwaren

Kontrakten er forhandlet samlet med en værdi på ca. 32 mio. kr., og kunden har fået en rabat på ca. 10% ved indgåelse af kontrakten.

Ydelserne i kontrakten forventes at skulle leveres på følgende tidspunkter:

- 200 brugerlicenser til softwaren, som leveres i maj 2015
- Tilpasning af softwaren finder sted i marts 2015 – september 2015
- Hotline support i oktober 2015- september 2017
- Opgraderinger af softwaren, når der er behov herfor i perioden oktober 2015-september 2017
- Uddannelse af 200 brugere i oktober 2015

Der er aftalt følgende betalingsplan:

- Ved kontraktens indgåelse, 1 mio. kr.
- Ved levering af softwarelicenser, 13 mio. kr.
- Efter godkendelse af tilpasset software, 11 mio. kr.
- Hotline support, ved begyndelse af hvert år 2 mio. kr.
- Ved påbegyndelse af uddannelse af brugere, 1 mio. kr.

Selskabets CFO, Kurt Karlsen, forventer i fremtiden at indgå tilsvarende kontrakter og er derfor meget interesseret i, hvordan sådanne kontrakter regnskabsmæssigt skal indregnes. Kurt Karlsen har en forventning om, at indtægterne fra softwarelicenserne, som ifølge Kurt Karlsen udgør langt den største værdi af kontrakten, kan indregnes ved levering i overensstemmelse med selskabets nuværende regnskabspraksis.

Selskabets CEO, Hans Petersen, har gennem en periode konstateret, at flere af selskabets konkurrenter tilbyder deres kunder cloud-løsninger, hvor kunderne får mulighed for at anvende software-løsningen, men hvor anvendelsen sker på konkurrentens IT-system. Der er derfor tale om web-baserede løsninger, hvor kunden kobles op på konkurrenternes IT-systemer i stedet for at installere software løsningen på eget IT-system.

Hans Petersen synes, dette er en smart løsning, som i stedet for salg af licenser til brug af selskabets software i en tidsbegrænset periode vil give Software A/S en månedlig indtægt, da kunderne løbende betaler for anvendelse af software og IT-systemer.

Hans Petersen ønsker derfor at opstarte et nyt forretningsområde, hvor Software A/S vil tilbyde deres kunder, at de kan købe adgang til at anvende selskabets software direkte på selskabets IT-system. På den måde forventer Hans Petersen at kunne øge selskabets indtægter, da kunderne fremover ikke alene køber licenser til selskabets software, men også køber adgang til at anvende softwaren på selskabets IT-system.

Hans Petersen har en forventning om, at den nye cloud-løsning ikke vil ændre på selskabets indregning af indtægter, udover at den vil medføre en forøgelse af indtægterne som følge af kundernes brug af selskabets IT-systemer.

Spørgsmål 1 (35%)

Spørgsmål 1.1

Du bedes i et notat til Kurt Karlsen redegøre for den regnskabsmæssige behandling af den indgåede kontrakt, herunder redegøre for hvordan og hvornår de enkelte ydelser skal indregnes.

Spørgsmål 1.2

Du bedes udarbejde et kort internt notat til din chef, der redegør for den regnskabsmæssige behandling af indtægter fra cloud-løsningen. Notatet bruges som forberedelse til et møde med Hans Petersen om etablering af det nye forretningsområde.

--- 000 ---

Opgave 2

I august 2015 er du i gang med revisionen af Software A/S. Software A/S har i gennem de seneste år oparbejdet et udskudt skatteaktiv på ca. DKK 18 millioner hovedsageligt bestående af fremførbare skattemæssige underskud. De skattemæssige underskud er opstået i forbindelse med udviklingen af den nuværende software-plattform, som er ved at blive lanceret over for selskabets kunder.

Selskabet har i tidligere år ikke indregnet værdien af det udskudte skatteaktiv, idet software-plattformen endnu ikke var færdigudviklet. Det er den nu, hvorfor direktøren mener, at det også vil være korrekt at indregne det udskudte skatteaktiv, da det forventes at kunne udnyttes inden for de kommende år.

Selskabet har udarbejdet et budget for de kommende 5 år. Der forventes et akkumuleret resultat før skat på ca. DKK 171,3 millioner for perioden 2015/16 til 2019/20. Du har endvidere modtaget en oversigt over de realiserede tal for 2014/15 sammenholdt med det oprindelige budget for 2014/15 (Bilag 1). Direktøren har forklaret dig, at budgettet for 2015/16 er udarbejdet meget detaljeret, og at budgettet for 2016/17 til 2019/20 er baseret på budgettet for 2015/16 samt ledelsesgruppens generelle kendskab til markedet. Direktøren fremhæver, at man bagudrettet næsten altid har formået at budgettere omsætningen korrekt, hvis man sammenholder realiserede tal med de respektive budgetter. Omvendt har det til tider været vanskeligt at budgettere især personaleomkostningerne korrekt. Samlet set har der været en afvigelse mellem realiserede tal og budgetter i perioden 2012/13-2013/14 på ca. 10%, når der ses på resultat før skat. Direktøren har i den forbindelse også gjort dig opmærksom på, at man allerede har indgået aftaler med flere nye kunder. De nye kontrakter forventes at bidrage væsentligt til den forventede vækst.

De realiserede tal for 2014/15 udviser et resultat før skat på DKK -13,5 millioner mod et budgetteret overskud jf. bilag 1 på DKK 8.1 million. Hovedårsagen til den store afvigelse er, at man ikke fik færdiggjort softwareplatformen i september 2014, men først har fået dette gjort i april 2015. Som følge heraf har der været et væsentligt lavere salg end forventet, idet kunderne venter på den nye platform. Omkostningerne afspejler til dels den lavere aktivitet, men man har dog også måtte ansætte flere udviklere for at kunne færdiggøre platformen.

Du og dine medarbejdere har endnu ikke færdiggjort revisionen, men du forventer ikke, at der vil komme væsentlige justeringer til de realiserede tal for 2014/15.

Spørgsmål 2 (25%)

Spørgsmål 2.1

Du bedes udarbejde et notat til direktøren vedrørende den regnskabsmæssige behandling af det udskudte skatteaktiv. I notatet bedes du redegøre for kravene til indregning af udskudte skatteaktiver, herunder krav til budgetter m.v.

Spørgsmål 2.2

Du bedes udarbejde et kortfattet notat til din chef vedrørende de revisionshandlinger, som du har påtænkt at udføre i forbindelse med revisionen af det aktiverede skatteaktiv, herunder en vurdering af det modtagne budget for perioden.

--- 000 ---

Opgave 3

Ultimo september 2015 er revisionen af Software A/S næsten helt afsluttet. Årsrapporten skal snart færdiggøres, og det er aftalt, at den endelige årsrapport skal godkendes inden for de næste 14 dage. Du er ved at forberede dig til et møde med din chef, og har i den forbindelse bedt din erfarne medarbejder på revisionsteamet om at udarbejde en liste over identificerede forhold i forbindelse med revisionen. Listen findes i Bilag 2.

Spørgsmål 3 (40%)

Du bedes redegøre for, om og eventuelt hvorledes de identificerede forhold påvirker din revision, behov for evt. yderligere revisionshandlinger og dokumentation samt mulig påvirkning af din erklæringsafgivelse for årsregnskabet 2014/15. Du bedes endvidere udarbejde et udkast til påtegningen.

--- 000 ---

Bilag 1 – Hoved- og nøgletal samt budget for Software A/S

Selskabets seneste hoved- og nøgletal

TDKK	2012/13	2013/14	2014/15 realiseret
Omsætning	143.000	140.000	150.000
Andre eksterne omkostninger	-62.300	-64.250	-67.900
Bruttoresultat	80.700	75.750	82.100
Personaleomkostninger	-81.500	-86.790	-88.500
Af- og nedskrivninger	-5.500	-6.120	-6.686
Resultat før finansielle poster	-6.300	-17.160	-13.086
Finansielle indtægter	900	820	1.148
Finansielle omkostninger	-1.250	-1.350	-1.577
Resultat før skat	-6.650	-17.690	-13.515
Aktiver	2012/13	2013/14	2014/15 realiseret
Immaterielle anlægsaktiver	4.000	4.500	6.760
Materielle anlægsaktiver	26.487	32.324	41.697
Finansielle anlægsaktiver	3.000	2.010	2.239
	33.487	38.834	50.696
Tilgodehavender fra salg	27.500	26.843	38.700
Igangværende arbejder	7.890	5.126	5.600
Andre tilgodehavender	1.200	867	1.407
Periodeafgrænsningsposter	212	250	310
	36.802	33.086	46.017
Likvide beholdninger	40.000	24.600	4.017
Aktiver i alt	110.289	96.520	100.730
Passiver	2012/13	2013/14	2014/15 realiseret
Egenkapital	76.000	58.310	44.795
Andre hensættelser	1.300	2.469	2.850
Modtagne forudbetalinger	500	975	2.200
Leverandørgæld	4.890	5.690	6.925
Periodiseret omsætning	12.500	12.576	18.021
Anden gæld	15.099	16.500	25.939
Passiver	110.289	96.520	100.730

Bilag 1 – Hoved- og nøgletal samt budget for Software A/S

Budget for de kommende 5 år samt oprindeligt budget og realiserede tal for 2015:

TDKK	2014/15 realiseret	2014/15 budget	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Omsætning	150.000	175.000	175.000	220.000	226.600	233.398	240.400
Andre eksterne omkostninger	-67.900	-75.000	-70.000	-76.000	-77.520	-79.070	-80.652
Bruttoresultat	82.100	100.000	105.000	144.000	149.080	154.328	159.748
Personaleomkostninger	-88.500	-85.000	-92.925	-97.571	-100.498	-103.513	-106.619
Af- og nedskrivninger	-6.686	-6.500	-7.020	-7.371	-7.519	-7.669	-7.822
Resultat før finansielle poster	-13.086	8.500	5.055	39.057	41.063	43.145	45.307
Finansielle indtægter	1.148	1.200	1.171	1.194	1.218	1.243	1.267
Finansielle omkostninger	-1.577	-1.600	-1.609	-1.641	-1.674	-1.707	-1.741
Resultat før skat	-13.515	8.100	4.617	38.611	40.608	42.681	44.833

Bilag 2

Memo – afslutning af revisionen for Software A/S

Dette memo er udarbejdet i forbindelse med afslutning af revisionen for Software A/S for regnskabsåret 2014/15 og sammenfatter de identificerede forhold.

Vores oprindelige planlægning var baseret på selskabets budget for 2014/15, som udviste et forventet resultat før skat på DKK 8,1 millioner, samlede aktiver på DKK 110 millioner samt en egenkapital på DKK 66 millioner. Det faktiske resultat udviser et underskud før skat på DKK 13,5 millioner, samlede aktiver på DKK 100,7 millioner samt egenkapital på DKK 44,8 millioner.

I forbindelse med revisionen har vi opnoteret følgende forhold:

Invest ApS

Software A/S har et tilgodehavende fra salg hos Invest ApS, som eksklusive moms udgør DKK 3.500.000. Den oprindelige faktura er udstedt den 31. marts 2015, og var forfalden til betaling pr. 15. maj 2015.

Jeg har i dag talt med bogholderen hos Software A/S, som har bekræftet, at man endnu ikke har modtaget nogen betaling for den specifikke faktura, ligesom hun oplyste, at der ikke er modtaget andre indbetalinger fra kunden. De har forgæves de sidste par måneder forsøgt at kontakte kunden omkring en afklaring af forholdet, men de har ikke kunnet komme i kontakt med kunden. De har dog hørt fra andre, at kunden har likviditetsproblemer. Da det er en kunde, som de har haft i mange år, er de sikre på, at de nok skal få pengene, hvorfor der ikke er hensat hertil.

Udstedte kreditnotaer

I forbindelse med revisionen er det konstateret, at selskabet har udstedt 3 kreditnotaer på i alt DKK 750.000 eksklusive moms i juli 2015.

De 2 af kreditnotaerne på i alt DKK 250.000 vedrører fejl i forbindelse med fakturering, hvor der har været anvendt forkerte timesatser på de oprindelige fakturaer fra juni 2015. Det er påset, at der er udstedt 2 nye fakturaer i august 2015 på i alt DKK 237.500.

Den sidste kreditnota på DKK 500.000 eksklusive moms vedrører et projekt, som blev leveret til kunden i juni 2015, men som kunden ikke har betalt. Der er indgået en aftale med kunden om, at kunden betaler det resterende udstående beløb, når kreditnotaen er modtaget. I samme ombæring leverer kunden noget it-udstyr retur til selskabet, som har en forventet nettorealiseringspris på DKK 100.000. I forbindelse med revisionen, er det blevet påset, at kunden har indbetalt det resterende tilgodehavende i august 2015.

Moms

Grundet kortvarige likviditetsmæssige udfordringer i oktober og november 2014 har selskabet ikke fået betalt skyldig moms til tiden. Indberetning af moms er foretaget rettidigt og korrekt.

Gennemgang af årsrapport

I forbindelse med gennemgangen af årsrapporten er det konstateret, at der ikke gives oplysninger omkring ledelsesaf lønning. CEO Hans Petersen, som er den eneste registrerede direktør har en samlet gage på DKK 1 million, mens de 3 bestyrelsesmedlemmer hver får DKK 10.000.

Hans Petersen ønsker ikke at give oplysningerne omkring ledelsesaf lønning i årsrapporten, idet han mener, at det er et personligt anliggende, som ikke kommer andre ved, og at man vil kunne se hans vederlag, hvis oplysningen anføres.

22. september 2015

Niels Eriksen